

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ POVIJESTI

4. SKUPINA: 20. stoljeće

ŠKOLSKA GODINA: 2012. / 2013.

Četvrtak, 7. ožujka 2013.

10:00 – 11:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

54	
----	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI TESTA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____

2. _____

3. _____

(MJESTO I NADNEVAK)

NAPUTCI:

- 1. Zadatke rješavate 60 minuta.**
- 2. Pišete plavom ili crnom kemijskom olovkom.**
- 3. Odgovore u testu upisujete na za to predviđena mjesta.**
- 4. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati.**
- 5. Osobna i zemljopisna imena (i prezimena) pišite izvorno.**
- 6. Zadatci s kratkim slobodnim odgovorom na kraju testa rješavaju se uz pomoć koncepta: nakon formuliranja konačnog odgovora na konceptu, odgovor se prepisuje u test. Jednom upisan odgovor ne može se prepravljati. Konačan odgovor upisuje se u test čitkim pisanim slovima, a osobna i zemljopisna imena (i prezimena) pišu se izvorno. Učenik je dužan predati u koverti uz test i koncept.**

I. U zadacima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.

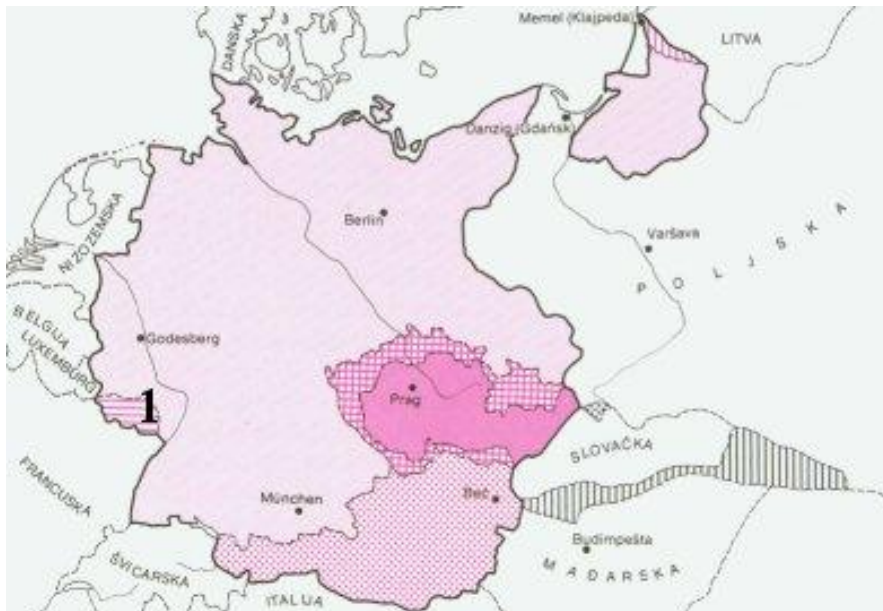
1. Na slici je prikazan grb:

- A. Nezavisne Države Hrvatske
- B. Države Slovenaca, Hrvata i Srba
- C. Banovine Hrvatske
- D. Kraljevine Dalmacije, Hrvatske i Slavonije

1

2. Kako se zove područje na povijesnom zemljovidu označeno brojem 1 (i vodoravnim crtama) koje je Njemačka 1935. pripojila putem plebiscita:

1

- A. Saar / Sarska oblast
- B. Alsace i Lorraine
- C. Sudeti
- D. Eupen-Malmedy

3. **Koja od navedenih osoba (znanstvenika/znanstvenica) nije u SAD-u tijekom Drugog svjetskog rata sudjelovala u projektu izrade prve atomske bombe?**

- A. Lisa Meitner
- B. Enrico Fermi
- C. Leo Szilard
- D. Ernest Rutherford

1	
---	--

4. **„Kako vidite lajbek je raskopčan“ izjavio je Vladko Maček povodom**

- A. donošenja Vidovdanskog ustava
- B. potpisivanja sporazuma Cvetković-Maček
- C. uvođenja diktature 1. siječnja 1929.
- D. početka Drugog svjetskog rata

1	
---	--

5. **Kralja Aleksandra ubio je 1934. u Marseilleu**

- A. Eugen Dido Kvaternik
- B. Veličko (Georgijev) Kerin
- C. Luka Jukić
- D. Nedjeljko Čabrinović

1	
---	--

6. **Koji je bio kodni naziv operacije napada na Kraljevinu Jugoslaviju (i Grčku) 6. travnja 1941. godine?**

- A. „Pothvat 25“
- B. „Baklja“
- C. „Katapult“
- D. „Barbarossa“

1	
---	--

II. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene činjenice, događaje, procese ili osobe, upisivanjem rednih brojeva od 1. do 5. na praznu crtu iza slova, tako da 1. označava najstariji, a 5. najmlađi.

7. **Poredajte kronološki navedene događaje.**

- A. _____ Njemačka napala Poljsku
- B. _____ Münchenski sporazum
- C. _____ sklopljen Trojni pakt
- D. _____ SSSR napao Finsku
- E. _____ ubijeno 14 700 poljskih ratnih zarobljenika u Katynskoj šumi

2	
---	--

8. Poredajte kronološki navedene događaje.

2

- A. _____ kapitulacija Kraljevine Jugoslavije
- B. _____ uspostavljena Nezavisna Država Hrvatska
- C. _____ odlukom mađarskog parlamenta Međimurje priključeno Mađarskoj
- D. _____ Rimski ugovori
- E. _____ general Dušan Simović proglašen predsjednikom vlade Kraljevine Jugoslavije

9. Poredajte kronološki navedene događaje.

2

- A. _____ osnovan Glavni štab Narodnooslobodilačkih partizanskih odreda Hrvatske
- B. _____ sporazum Tito-Šubašić na Visu/ Viški sporazum
- C. _____ osnovan AVNOJ
- D. _____ osnovan Sisački partizanski odred
- E. _____ proglašena Federalna Država Hrvatska kao dio Demokratske Federativne Jugoslavije

III. U sljedećim zadacima povežite međusobno srodne pojmove upisivanjem slova na praznu crtu iza broja. Dva od ponuđenih pojmova nemaju svoj adekvatan par i nigdje se ne pripisuju.

10. Osobi pridružite državu u kojoj je djelovala

3

1. _____	Viktor Emanuel III.	A. Francuska
2. _____	Engelbert Dollfuss	B. Španjolska
3. _____	Bela Kun	C. Belgija
4. _____	Eduard Daladier	D. Austrija
5. _____	Leopold III.	E. Mađarska Republika
		F. Njemačka
		G. Italija

11. Povežite događaje s godinama.

3

1. _____	1935. god.	A. Njemačka pripojila Austriju - Anschluss
2. _____	1939. god.	B. „Noć dugih noževa“
3. _____	1938. god.	C. Italija napala Albaniju
4. _____	1936. god.	D. nacisti zapalili Reichstag - njemačku skupštinu
5. _____	1933. god.	E. neuspio državni udar nacista u Austriji - ubijen austrijski kancelar
		F. Njemačka zaposjela demilitarizirano područje Porajnja
		G. doneseni Nürnberški (Nirnberški) zakoni

12. Novinama (glasilu) pridruži stranku/pokret/organizaciju koja ga je izdavala.

3

1. _____ <i>Srp i čekić</i>	A. glasilo ustaške domovinske skupine/
glasilo hrvatskog ustaškog pokreta
2. _____ <i>Zajedničar</i>	B. ilegalna publikacija Komunističke
Partije Hrvatske (KPH)
3. _____ <i>Hrvatski dnevnik</i>	C. glasilo Hrvatske seljačke stranke
(pokrenuto 1935.)
4. _____ <i>Hrvatstvo</i>	D. glasilo hrvatskoga katoličkog pokreta
5. _____ <i>Hrvatski narod</i>	E. glasilo Čiste stranke prava
F. glasilo Demokratske stranke
G. glasilo najveće hrvatske iseljeničke
organizacije u SAD-u i Kanadi (danas
Hrvatska bratske zajednica)

13. Događaju pridruži godinu.

3

1. _____ Zagrebačke punktacije	A. 1931. god.
2. _____ Sibinjske žrtve	B. 1932. god.
3. _____ Senjske žrtve	C. 1937. god.
4. _____ ubijen Josip Predavec, potpredsjednik HSS-a	D. 1933. god.
5. _____ kralj Aleksandar nametnuo novi ustav / Oktroirani ustav	E. 1938. god.
F. 1934. god.
G. 1935. god.

14. Povežite imena osoba s njihovom povijesnom ulogom.

1. _____ Antun Bauer	A. hrvatski književnik i predsjednik ZAVNOH-a
2. _____ Milan Stojadinović	B. predsjednik jugoslavenske vlade; čelnik
Jugoslavenske radikalne zajednice (JRZ)
3. _____ Božidar Magovac	C. hrvatski književnik i član HSS-a; vođa HSS-a
u Podravini
4. _____ Ivan Šubašić	D. član HSS-a koji se 1943 priključio partizanima;
urednik lista <i>Slobodni dom</i>
5. _____ Mihovil Pavlek Miškina	E. ban Banovine Hrvatske (1939.-1941.)
F. zagrebački nadbiskup
G. ministar u vladi NDH

3

IV. U sljedećim zadacima dopunite rečenice tako da na praznu crtu upišete odgovarajuću riječ ili broj.

15. Od „velike četvorice“ Kraljevstvo SHS posljednja je krajem 1920. priznala _____ (ime države).

1

16. Podjelom Kraljevine Jugoslavije na devet (9) banovina, naziv po imenu rijeke nije dobila jedino _____ banovina.

1	
---	--

17. Komunistička partija Hrvatske i Komunistička partija Slovenije unutar Komunističke partije Jugoslavije osnovane su _____ godine.

1	
---	--

18. Najveća tenkovska bitka u Drugom svjetskom ratu odigrala se kod _____ (ime grada).

1	
---	--

19. Odluku da se pruži vojna i logistička pomoć Titovim partizanima u Jugoslaviji „Velika trojica“ donijela su krajem 1943. na konferenciji u _____ (ime grada).

1	
---	--

V. U sljedećim zadacima proučite povijesne izvore i kratko odgovorite na postavljena pitanja

20. Proučite ulomak iz izvornoga povijesnoga teksta i odgovorite na pitanja.

„(...)

1. U slučaju teritorijalno-političkih promjena prostora koji pripada baltičkim državama (Finska, Estonija, Latvija i Litva), sjeverna granica Litve automatski postaje granicom zona njemačkih i sovjetskih interesa, pri čemu obje strane priznaju teritorijalne pretenzije Litve prema području Vilna.
2. U slučaju teritorijalno-političkih promjena teritorija koji pripada poljskoj državi, zone njemačkih i sovjetskih interesa bit će razgraničene otprilike na liniji Narev-Visla –San. Pitanje hoće li u interesu obaju strana biti održanje nezavisne poljske države bit će definitivno riješeno tek tijekom daljnjih političkih događaja. (...)
3. (...)
4. Ovaj će protokol obje strane tretirati kao tajni“

A. Kada je potpisan sporazum/pakt kojem je dio bio i navedeni tajni protokol?

_____ (mjesec i godina)

1	
---	--

B. Navedite prezimena predstavnika (ministara) SSSR-a i Njemačkog Reicha koji su potpisali sporazum/pakt.

_____, _____

1	
---	--

C. Iako je iz tajnog protokola bilo jasno da se radi o podjeli Poljske i zona interesa u Europi, službeno je potpisani dokument predstavljen kao sporazum/pakt o

1	
---	--

_____, koji je trebao važiti 10 godina.

21. Proučite sljedeći ulomak i odgovorite na pitanja koja slijede.

„(...)Kod sporazumijevanja i uopće kod određivanja položaja hrvatskoga naroda u državnoj zajednici Jugoslaviji od važnosti su dvije stvari. Prva je stvar hrvatski narodni teritorij. (...) Zato je bila meni prva misao, da osiguram hrvatski narodni teritorij, koji ima da i nosi ono ime, što mu pripada, a to je ime Hrvatska.

Mi se nismo mogli niti u teritoriju složiti i zato smo u sporazumu uzeli savsku i primorsku banovinu, te priključiti k tome teritoriju grad i kotar Dubrovnik, hrvatske kotareve iz Bosne Travnik, Fojnicu, Brčko, Gradačac, Derventu, a iz Slavonije Ilok i Šid. (...)“

A. Navedite naziv dokumenta o kojem se govori u navedenom tekstu.

1	
---	--

B. Kada je taj dokument potpisan?

1	
---	--

_____ (mjesec i godina)

C. Kojoj su banovini prije pripadali kotarevi Ilok i Šid?

1	
---	--

VI. U sljedećim zadacima odgovorite ukratko na pitanja o pojmovima.

22. Navedite pojam na koji se odnosi sljedeće značenje:

A. Državni udar; iznenadno i nasilno preuzimanje vlasti od strane vojske ili neke određene (naoružane) skupine osoba.

1	
---	--

B. Prevelika proizvodnja zbog koje ponuda uvelike premašuje potražnju na tržištu.

1	
---	--

C. Namjesnik; privremeni vladar države umjesto kralja koji je malodoban, bolestan i sl.; vršitelj kraljevske dužnosti.

1	
---	--

23. Navedite pojam na koji se odnosi sljedeće značenje.

A. Kaznene mjere (gospodarske, političke, vojne) koje se primjenjuju protiv zemalja koje krše međunarodne ugovore/međunarodno pravo.

1	
---	--

B. Država (ili kolonija) pod pokroviteljstvom i vrhovništvom jedne jače države.

1	
---	--

C. Nakon pape najveća svećenička titula i položaj u Katoličkoj crkvi.

1	
---	--

VII. U sljedećim zadacima s kratkim slobodnim odgovorom navedite i ukratko opišite ili objasnite traženu činjenicu.

24. Iako je Hrvatska republikanska seljačka stranka bila zabranjena, a Stjepan Radić u zatvoru, rezultati parlamentarnih izbora uvjerali su režim u snagu hrvatskog narodnog pokreta (HRSS druga stranka po snazi u Kraljevini SHS). Uslijedili su pregovori Hrvatske republikanske seljačke stranke s Radikalnom strankom (Narodnom radikalnom strankom) te sklapanje sporazuma i formiranje koalicijske vlade tzv. vlade „narodnog sporazuma“.

A. Koje je godine postignut sporazum s radikalima i formirana vlada „narodnog sporazuma“? _____ godine

1	
---	--

